Вінницький національний технічний університет
Інститут докторантури та аспірантури
Кафедра Філософії та гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФСЬКО-СВІТОГЛЯДНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОЇ НАУКИ Й ЦИВІЛІЗАЦІЇ

рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

галузь знань: G Інженерія, виробництво та будівництво

спеціальність: G9 Прикладна механіка

освітня програма: Прикладна механіка

СУЯ ВНТУ-08-25-РП.004.01:26

ВНТУ, 2026

Робоча програма навчальної дисципліни

«Філософсько-світоглядні засади сучасної науки й цивілізації»

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

галузь знань – G Інженерія, виробництво та будівництво

спеціальність – G9 Прикладна механіка

освітня програма – Прикладна механіка

2026 – 17 с.

	Посада **Протокол засідання**	**ПІБ**	**Підпис**
Розроблено	Завідувач кафедри	Олег ХОМА, д.філос.н., професор	ЕП
Схвалено	Гарант освітньої програми	Дмитро ЛОЗІНСЬКИЙ, к.т.н., доцент	ЕП
	Завідувач кафедри кафедри ФГН (протокол №20 від 02.06.2026 р.)	Олег ХОМА, д.філос.н., професор	ЕП
	Директор ІДА	Андрій КАШКАНОВ, д.т.н., професор	ЕП
Затверджено	Голова Ради з якості освіти Рада з якості освіти ВНТУ (протокол №1 від 31.08.2026 р.)	Олександр ПЕТРОВ, к.т.н., доцент	ЕП

© О. І. Хома, 2026.

© ВНТУ, 2026 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Назва освітнього компоненту	Філософсько-світоглядні засади сучасної науки й цивілізації
Характеристика	Обов'язкова
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність (Спеціалізація)	G9 Прикладна механіка
Освітні програми	Прикладна механіка
Форми здобуття освіти	денна
Мова викладання	Українська
Кількість кредитів ЄКТС	3
Кількість модулів	2
Загальна кількість годин	90
Курсовий проект/робота, семестр	-

Частина 1	Денна форма
Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ЄКТС у семестрі	3
Кількість модулів	2
Кількість годин у семестрі	90
Лекційні заняття, годин	32
Семінарські заняття, годин	16
Самостійна робота, годин	42
Вид семестрового контролю	Диф. залік

Примітка:

2. Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Філософсько-світоглядні засади сучасної науки й цивілізації» базується на знаннях, отриманих з дисциплін філософського спрямування.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Робочу програму навчальної дисципліни «Філософсько-світоглядні засади сучасної науки й цивілізації» складено з урахуванням вимог освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії зі спеціальності G9 – Прикладна механіка.

Мета викладання дисципліни:

– формування у здобувачів знань у галузі філософсько-світоглядних засад сучасної науки й цивілізації;

– ознайомлення здобувачів з філософсько-світоглядними засадами сучасної науки й цивілізації, з основними поняттями та проблемами цієї галузі, а також з основними стратегіями етичної поведінки вченого;

– вивчення основних філософсько-світоглядних проблем, пов’язаних з наукою сучасної цивілізації;

– доведення необхідності дотримання моральних вимог у науковій діяльності та принципів відповідального наукового дослідження;

– розвиток навичок зіставлення значущості наукового відкриття із усталеними світоглядними нормами.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни:

ІК Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики

ЗК.01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК.06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

ЗК.08. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК.09. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) в

професійній, дослідницько-інноваційній та педагогічній діяльності, а також дотримуватись правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях.

Програмні результати:

ПРН.08. Формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. Продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, а також для оволодіння методологією педагогічної та наукової діяльності за фахом, особистісного та професійного розвитку.

ПРН.09. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

Контрольні заходи:

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів під час практичного заняття, тестування, 2 колоквіуми.

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Наука як складник розвитку суспільства .

Тема 1. «Проблема вагонетки»: світоглядний компонент в інтерпретації «фактів».

Проблема практичного характеру світоглядних питань. Поняття світогляду. Моральні міркування і технічних прогрес. Питання смерті і смерті Д. Едмондса. Утилітаризм як «арифметика» людського щастя. «Консеквенціалізм» і «деонтологія». Проблема «об'єктивної моралі»: реальність чи утопія. Генеалогія моралі.

Тема 2. Проблема найвищих цінностей у філософії та науці.

Проблема цінностей і цінність як проблема. Критерії цінностей у філософії і науці. Істина як цінність: філософський і науковий аспекти. Аксіологія. Поняття цінності та оцінки. Об'єктивістська і суб'єктивістська концепції цінностей. Наукова картина світу і проблема пріоритетів. Соціологія науки; її зв'язок з етикою і мораллю.

Тема 3. Взаємозв'язок технологічного і світоглядного розвитку: основні

технологічні революції в історії людства і їхні соціальні наслідки.

Техніка і технології в історії людства. Поняття прогресу і науковості; багатоманітність їх трактувань. Наукова модель світорозуміння і наукова картина світу. Аксіологічний аспект технічного розвитку. Соціологія науки. Парадигмальність наукового знання як феномена соціального виміру. Проблема визначення наукової революції. Структура наукової революції (Т.Кун)

Тема 4. Перспективи штучного інтелекту та можливі загрози статусу людини як рушія історії.

Проблематичність поняття «природа людини». Співвідношення понять штучний і «природний» інтелект. Сучасні проекти створення штучного інтелекту: проблеми і перспективи. Людина у світі ”AI”. Технологічна сингулярність і майбутнє людства.

Модуль 2. Сучасні наука та технології як генератор світоглядних викликів.

Тема 5. Нейронауки, свідомість, морально-правовий устрій суспільства.

Наука: від ціннісної нейтральності до соціокультурної активності. Екологія: від конкретної науки до широких соціокультурних застосувань. Соціальне прогнозування, його проблеми і роль науки у їхньому розв’язанні. Римський клуб, Кіотський протокол, моделі кліматичних змін та їхнє значення

Тема 6. Проблема «наукового» створення цінностей: євгеніка, марксизм, трансгуманізм.

Проблема визначення поняття цінність. Цінності як константа людської історії. Проблема універсальної нормативності. Цінності в релігії, філософії, науці. Еволюція ціннісних систем. Цінності та релятивізм: софісти, маркіз де Сад, марксизм, ніцшеанство. Сучасні науки і «традиційні цінності». Природа людини і природа моралі. Розуміння життя і його цінності в системі культури. Перспективи іммортальності. Проблема цінностей і моралі в світі науки: євгеніка і трансгуманізм. Соціальне проектування і нова мораль: марксизм.

Тема 7. Аналіз співвідношення наукового розвитку і суспільного устрою в основних футурологічних концепціях сучасності.

Футурологія та ціннісні аспекти сучасної ідентичності. Соціальні ефекти біотехнологій і перспективи людського «Я». Соціально-політичні системи

світу майбутнього: утопія чи антиутопія.

Тема 8. Відповідальність і світоглядна компетентність сучасного вченого.

Глобальні проблеми сучасності та роль науки в їхньому розв'язанні. Відповідальність вченого. Феномен глобального світу. Соціальне прогнозування, його проблеми і роль науки у їхньому розв'язанні. Римський клуб. Поняття ризику. Ризики нових відкриттів і нових технологій: їхня оцінка та можливості подолання ризиків.

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	К-ть годин (Денна форма)
	Семестр 1	
1	Тема 1. «Проблема вагонетки»: світоглядний компонент в інтерпретації «фактів»	4
2	Тема 2. Проблема найвищих цінностей у філософії та науці.	4
3	Тема 3. Взаємозв'язок технологічного і світоглядного розвитку: основні технологічні революції в історії людства і їхні соціальні наслідки	4
4	Тема 4. Перспективи штучного інтелекту та можливі загрози статусу людини як рушія історії	4
5	Тема 5. Нейронауки, свідомість, морально-правовий устрій суспільства.	4
6	Тема 6. Проблема «наукового» створення цінностей: євгеніка, марксизм, трансгуманізм.	4
7	Тема 7. Аналіз співвідношення наукового розвитку і суспільного устрою в основних футурологічних концепціях сучасності.	4
8	Тема 8. Відповідальність і світоглядна компетентність сучасного вченого. Принципи академічної доброчесності в науковій діяльності. Плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів досліджень. Етична відповідальність науковця за достовірність та відтворюваність наукових результатів	4
	Всього за 1 семестр:	**32**

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин (Денна форма)
	Семестр 1	
1	Формування світоглядних позицій (на прикладі проблеми вагонетки). Поняття світогляду.	2
	Предмет філософії. Виникнення й основні етапи Західної філософії.	2
	Взаємодія філософії й науки.	2
	Проблематичність поняття «природа людини». Співвідношення понять штучний і «природний» інтелект.	2
	Співвідношення свідомості й мозку в історії філософії. Сучасні дискусії довкола qualia.	2
	Цінності та релятивізм: софісти, маркіз де Сад, марксизм, ніцшеанство.	2
	Футурологія та ціннісні аспекти сучасної ідентичності. Соціальні ефекти біотехнологій і перспективи людського «Я».	2
	Ціннісний аспект війни, тероризму, соціальних конфліктів.	2
	Всього за 1 семестр:	**16**

7. Теми практичних занять – не передбачені

8. Теми лабораторних занять – не передбачені

9. Самостійна робота

Самостійна робота до семестру 1:

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин
		Денна
1	Самостійне опрацювання тем теоретичного матеріалу	
2	Опрацювання лекційного матеріалу	26
3	Підготовка до семінарських занять	8
4	Підготовка до модульного контролю	5
5	Підготовка до складання диф. заліку	3
	Всього	**42**

10. Індивідуальні завдання

Метою індивідуальних завдань є поглиблення знань із дисципліни, розвиток критичного мислення, навичок самостійного аналізу філософських проблем, аргументованого викладення власної позиції та формулювання обґрунтованих висновків.

Індивідуальні завдання виконуються у формі аналітичного есе за тематикою навчальної дисципліни. Есе повинно містити постановку проблеми, аналіз основних підходів до її розв'язання, аргументовану позицію здобувача та висновки. У разі використання наукових джерел необхідно наводити відповідні посилання.

Протягом семестру передбачається виконання двох есе - по одному в кожному модулі. Максимальна оцінка за одне есе становить 12 балів. Загальна максимальна кількість балів за додаткові завдання - 24 бали.

11. Методи навчання

Лекція, проблемна лекція, демонстрація, зокрема, з використанням мультимедійних засобів навчання, практичні роботи, підготовка доповідей науково-дослідного характеру, зокрема, на щорічну науково- технічну конференцію викладачів, співробітників та студентів ВНТУ та інші науково-технічні конференції та семінари, підготовка наукових публікацій.

12. Форми та методи контролю

Протягом вивчення дисципліни передбачається поточний та підсумковий форми контролів знань здобувачів.

Поточний контроль здійснюється у формі фронтального, індивідуального чи комбінованого контролю знань здобувачів під час практичного заняття, тестування, 2 колоквіуми.

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти з окремих видів роботи та в цілому по модулях (в балах):

Вид роботи	**Семестр 1**		**Разом**
	М 1	**М 2**	
Виконання семінарських завдань	18	18	36
Додаткові завдання (есе)	12	12	24
Колоквіуми	20	20	40
Усього за модуль	**50**	**50**	**100**
Диф. залік			0
Всього			**100**

Шкала оцінювання в балах та ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**
90 - 100	**A**
82 - 89	**B**
75 - 81	**C**
64 - 74	**D**
60 - 63	**E**
35 - 59	**FX** з можливістю повторного перескладання
0 - 34	**F** з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

Дисципліна забезпечена навчально-методичним комплексом, до складу якого входять:

1. Робоча програма навчальної дисципліни;
2. Силабус дисципліни;
3. Опорний конспект лекцій;
4. Методичні матеріали до самостійної та індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.
5. Перелік питань та завдання для поточного та підсумкового контролю знань.

15. Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти

Рівень компетентності	**За бальною шкалою**	**За шкалою ECTS**	**Критерії оцінювання**
IV Високий (творчий)	90 - 100	A	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин; виявлено глибокі знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, сформовано необхідні практичні навички вирішувати професійні завдання усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
III Достатній (конструктивний)	82 - 89	B	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
	75 - 81	C	Програмні результати досягнуті повністю. Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин. Вміння викладати базові ідеї, а також практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо; усі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками.

II Середній (репродуктивний)	64 - 74	D	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, виявлено знання та розуміння основних положень; необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
	60 - 63	E	Програмні результати досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький	35 - 59	FX	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконане, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
	0 - 34	F	Програмні результати не досягнуті. Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів за видами робіт

Рівень компетентності	**За шкалою ECTS**	**Критерії оцінювання**		
		Семінарська робота	**Колоквіум**	**Додаткове завдання (есе)**

IV Високий (творчий)	A	**16.2-18 б.:** Виставляється здобувачу, знання якого є глибокими, міцними, узагальненими; він уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, формулювати та розв'язувати проблеми; його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти та відстоювати особисту позицію; навчальна діяльність характеризується достатнім рівнем соціальної спрямованості (займається науковою та просвітницькою роботою).	**18-20 б.:** 100% правильних відповідей	**10,80**-12 б.: Есе повністю розкриває поставлену проблему, має чітку структуру та логічну послідовність викладу. Здобувач демонструє глибоке розуміння філософських концепцій, самостійно аналізує різні підходи, аргументовано обґрунтовує власну позицію та формулює оригінальні висновки. Використано релевантні наукові джерела, дотримано вимог академічної доброчесності.
III Достатній (конструктивний)	B	**14.76-16.19 б.:** Заслуговує здобувач, відповіді якого правильні, логічно обґрунтовані. Він вміє аналізувати, робити висновки, але при цьому використовує загальновідомі докази, припускається незначних помилок та неточностей; своєчасно виконав всі види робіт, активно працював на заняттях; знає основні наукові поняття та категорії, але при цьому не завжди може дати чіткі їх визначення; здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.	**16.4-17.99 б.:** 82-89% правильних відповідей	**9,84-10,**79 б.: Есе розкриває основні аспекти проблеми, виклад є логічним та аргументованим. Здобувач демонструє належне розуміння філософських концепцій, аналізує різні погляди та формулює власні висновки. Допускаються окремі неточності, недостатня глибина аналізу або незначні недоліки аргументації. Використані джерела належним чином зазначені.

	C	**13.5-14.75 б.:** Виставляється здобувачу, знання якого характеризуються достатньою повнотою, який володіє основними науковими категоріями, але не вміє чітко дати їх визначення; вміє робити узагальнення, але припускається незначних неточностей; вільно застосовує вивчений матеріал; виконав всі форми робіт.	**15-16.39 б.:** 75-81% правильних відповідей	**9,00**-9,83 б.: Есе загалом відповідає темі та розкриває її основний зміст. Здобувач правильно використовує основні філософські поняття, але аналіз проблеми переважно спирається на відомі положення. Власна позиція сформульована, проте недостатньо обґрунтована. Висновки загалом відповідають змісту роботи. Наявні окремі логічні або змістові неточності.
II Середній (репро-дуктив-ний)	D	**11.52-13.49 б.:** Виставляється здобувачу, який в основному оволодів навчальним матеріалом, але не вміє робити висновки, не користується додатковою літературою, не достатньо оволодів термінологічним словником, не виявляє ерудиції, не повною мірою розуміє зміст основних понять і категорій; не завжди активно працював на заняттях.	**12.8-14.99 б.:** 64-74% правильних відповідей	**7,**68-8,99 б.: Есе частково розкриває поставлену проблему. Здобувач відтворює основні положення навчального матеріалу, але недостатньо аналізує їх і не завжди встановлює логічні зв'язки. Аргументація власної позиції поверхова, висновки неповні або недостатньо пов'язані зі змістом роботи. Використання наукових джерел обмежене.
	E	**10.8-11.51 б.:** Заслуговує здобувач, який в цілому оволодів навчальним матеріалом курсу, знає основні визначення та поняття, їх зміст, вміє дати їм пояснення, але у відповідях припускається	**12-12.79 б.:** 60-63% правильних відповідей	**7,20-7,**67 б.: Есе містить загальні відомості з теми, проте проблема розкрита неповно. Здобувач демонструє фрагментарне розуміння філософських понять, припускається суттєвих

		суттєвих помилок, не має цілісного уявлення про предмет; не досить активно працював на заняттях.		неточностей. Самостійний аналіз практично відсутній, аргументація слабка, висновки поверхові. Структура викладу недостатньо послідовна.
I Низький	FX, F	**0-10.79 б.:** Виставляється здобувачу, відповідь якого при відтворенні навчального матеріалу є елементарною, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Він не в змозі робити узагальнення, на низькому рівні склав колоквіум, не засвоїв 60% навчального матеріалу; був присутній на заняттях, але не виконував основні види робіт. Виставляється здобувачу, який фрагментарно відтворює значну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, не засвоїв 35% навчального матеріалу; не виявляє здатність елементарно викласти думку; не виконав жодного завдання, але пасивно відвідував заняття.	**0-11.99 б.:** 0-59% правильних відповідей	**0-7**,19 б.: Есе не розкриває поставленої проблеми або містить істотні змістові помилки. Здобувач не демонструє належного розуміння основних філософських понять, не обґрунтовує власної позиції, не формулює змістовних висновків. Виклад фрагментарний або нелогічний. До цього рівня також належить невиконане завдання.

16. Академічні права та обов'язки

Здобувачі вищої освіти, які навчаються у ВНТУ, мають дотримуватися норм забезпечення честі, гідності, взаємної поваги і довіри, рівноправності та толерантності усіх учасників освітнього процесу шляхом дотримання принципів академічної доброчесності, викладених у «Положенні про академічну доброчесність у ВНТУ».

З метою запобігання та виявлення плагіату у навчальних роботах, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування, дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань та активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування слід дотримуватись норм «Положення про запобігання академічному плагіату та порядок його виявлення у навчальних, наукових, кваліфікаційних та науково-методичних роботах у ВНТУ».

З метою визнання результатів навчання здобутих під час неформальної та/або інформальної освіти, тобто такої, що здобувалася за освітніми програмами та не передбачала присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могла завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій при навчанні на території України чи за її межами, а також освіти, яка здійснювалася у порядку самоосвіти, здобувачі вищої освіти можуть скористатися відповідними процедурами, наведеними у «Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у ВНТУ».

Здобувачі вищої освіти мають право оскаржити результати проміжних та підсумкових контрольних заходів, але на лише на підставі аргументованих пояснень, відповідно до «Порядку організації та проведення заліків, диференційованих заліків, екзаменів у ВНТУ», а також безпосередньо звернувшись до освітнього омбудсмена, згідно «Положення про освітнього омбудсмена з прав студентів ВНТУ».

З метою вирішення конфліктних ситуацій, що можуть виникнути у здобувачів освіти із іншими учасниками освітнього процесу та/або

недопущення виникнення конфліктних ситуацій слід бути обізнаним у нормах «Кодексу етики спільноти ВНТУ». Здобувачі вищої освіти ВНТУ мають керуватися принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і повинні вживати всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям (практикам), відповідно до «Антикорупційної програми ВНТУ».

Наведені документи оприлюднені на сайті ВНТУ: https://vntu.edu.ua/uk/public-info/zag.html.

17. Рекомендована література

Основна

1. Аджемоґлу, Д., & Робінсон, Д. (2022). Чому нації занепадають. Київ: Наш формат.
2. Байнум, В. (2023). Коротка історія науки. Київ: Наш формат.
3. Бостром, Н. (2020). Суперінтелект. Стратегії і небезпеки розвитку розумних машин. Київ: Наш формат.
4. Гарман, Ґ. (2025).. Об'єктно-Орієнтована Онтологія. Нова теорія всього. Київ: Наш формат.
5. Глік, Д. (2021). Геній. Ричард Фейнман: життя як наука. Харків: Фабула.
6. Кайку, М. (2022). Майбутнє розуму. Львів: Літопис.
7. Когут, Ю. (2022). Кібертероризм (історія, цілі, об'єкти). Київ: Сідкон.
8. Рейхштадт, Р. (2023). Опіум дурнів: нарис про теорії змови. Київ: Дух і Літера.
9. Саган, К. (2023). Блакитна цятка. Космічне майбутнє людства. Харків: КСД.
10. Сапольські, Р. (2021). Біологія поведінки. Причини доброго і поганого в нас. Київ: Наш формат.
11. Свааб, Д. (2023). Ми це наш мозок. Київ: Наш формат.
12. Тегмарк, М. (2019). Життя 3.0. Доба штучного інтелекту. Київ: Наш формат.
13. Фергюсон, Н. (2022). Приреченість: політика і катастрофи. Київ: Наш формат.
14. Фукуяма, Ф. (2023). Лібералізм і його протиріччя. Київ: Наш формат.

15. Харарі, Ю. Н. (2018). Homo Deus. Людина божественна. За лаштунками майбутнього. Київ: BookChef.

16. Хома О. (Ред). «Медитації» Декарта у дзеркалі сучасних тлумачень: Жан-Марі Бейсад, Жан-Люк Марйон, Кім Сан Он-Ван-Кун. Київ: Дух і Літера. 2021.

17. Хома, О. (2021). “Аристократична метафізика” і стереотипи. Jolibert,

B. (2020). Descartes en questions: l`urgence d`un retour aux textes. Paris: L`Hrarmattan. Sententiae, 40(2), 111–114. https://doi.org/10.31649/sent40.02.111

18. Хома, О. (2024). Традиція і поліглосія. Sententiae, 43(2), 87–105.

19. Хома, О. (2024). Класик як сучасний співрозмовник: межі модернізації. Svensson, F. (2024). Descartes`s Moral Perfectionism. New York: Routledge. Sententiae, 43(3), 170–177.

20. Хома, О. (2025). Медицина й «істинна філософія» в Декарта. Sententiae, 44(2), 131–146. https://doi.org/10.31649/sent44.02.131

21. Baelo-Allué, S. & Calvo-Pascual, M.·(2021). Transhumanism and Posthumanism in Twenty-First Century Narrative.

22. Gaukroger, S. (2020). Civilization and the Culture of Science. Science and the Shaping of Modernity, 1795-1935. Oxford: Oxford University Press.

23. Luczak, E. B. (2021). Mocking Eugenics: American Culture against Scientific Hatred. Abingdon: Routledge.

24. Moraru, Ch., & Di Leo, J. R. (2021). The Bloomsbury Handbook of World Theory. London: Bloomsbury Publishing.

25. Rosendahl Thomsen, M., & Wamberg, J. (2020). The Bloomsbury Handbook of Posthumanism. London: Bloomsbury Publishing.